

Näringsdepartementet
N2015/08335/ITP

Remissvar Digitaliseringens transformerande kraft – vägval för framtiden

Linköpings universitet (LiU) har fått rubricerade remiss för yttrande. LiU besvarar remissen med utgångspunkt som statlig myndighet och universitet. LiU väljer därför att inte problematisera eller kommentera omvärldsanalysen. LiU bedriver aktiv forskning och utbildning inom de flesta aspekter av digitalisering samt automatisering och välkomnar alla eventuella samarbeten kring forskning och utbildning inom området.

LiU menar att det finns stora potentialer i digitaliseringen och automatisering som myndighet. Därför finns detta särskilt nämnt i LiUs Verksamhetsplan både för 2016 och den, för stunden icke beslutade, Verksamhetsplanen 2017.

Ur ett större perspektiv är det särskilt viktigt med en översyn av lagar och förordningar i relation till den pågående digitaliseringen. Den personliga integriteten och lagstiftningen kring denna är inte helt enkel att hantera och det är inte ovanligt att vissa initiativ inom digitalisering och automatisering inte genomförs eller fördröjs baserat på den nuvarande otydligheten eller otydlighet om hur lagar ska tolkas. Ur ett IT-perspektiv är användningen av publika molntjänster ett sådant område där det finns betydande nyttovinster och kostnadsbesparingar att hämta men där lagstiftningen både på svensk och på europeisk nivå inte alltid underlättar.

Tillgången till kostnadsfri grundläggande information, öppen data, och digital infrastruktur utgör grunden för att möjliggöra skapandet av effektiva digitala tjänster. Som universitet vill LiU poängtera vikten av tillgång till kostnadsfri information inom ramen för forskningen. Om mer information kan tillgängliggöras stärks möjligheterna till t.ex. registerforskning. Dock kräver en sådan utveckling att gällande regelverk kring etisk prövning följs och utvecklas.

Avseende förslaget om digital post som förstahandsval är detta ett bra förslag så länge det, som beskrivs i förslaget, handlar om fysisk post. Ett universitet präglas av interaktioner mellan olika aktörer så som mellan forskare och omgivande samhälle men den i särklass vanligaste kommunikationen är mellan en lärare och dennes studenter. Studenterna betraktas som en del av universitet och de digitala tjänster som utvecklas och tillgängliggörs görs med detta i fokus. Därför kommunicerar t.ex. LiU inte via Mina Meddelanden utan snarare via andra lösningar med studenterna. Dessa lösningar tar sin utgångspunkt i det pedagogiska och utbildningsadministrativa användandet, ett sådant exempel är den digitala lärmiljön. Kommunikationen med presumtiva studenter sker primärt via NyA som tillhandahålls via Universitets- och högskolerådet (UHR) och

kommunikationen med alumner via den e-postadress alumnen lämnar vid avslutande av sina studier. Att sträva mot att minimera den fysiska posten är dock bra och LiU ser många fördelar med en sådan inriktning.

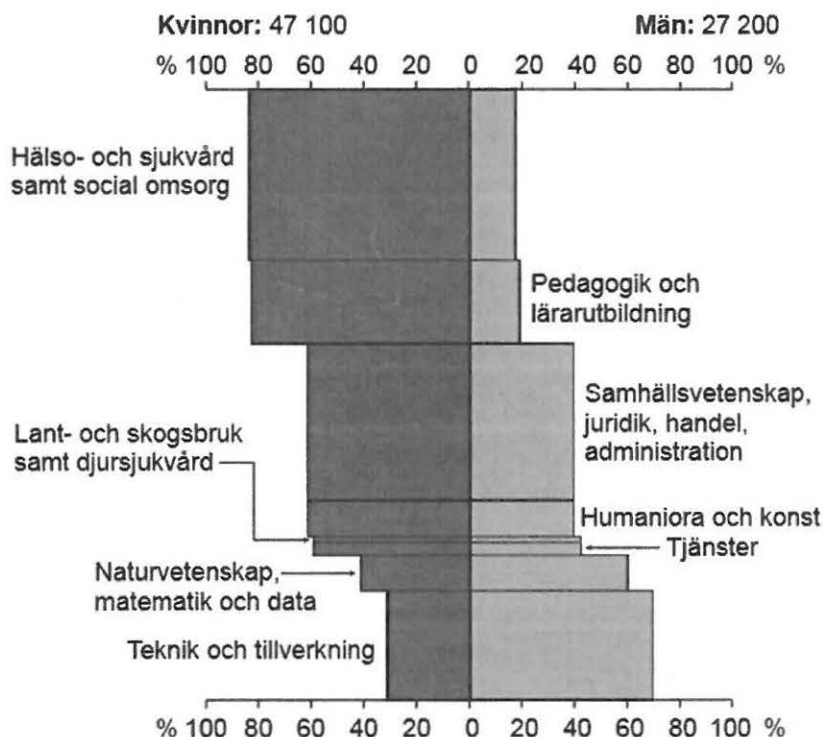
Den digitala nationella infrastrukturen kommer i framtiden vara ännu viktigare än idag. Ett område som behöver utvecklas och stärkas är hanteringen av e-legitimation där de senaste årens arbete tyvärr inte lett fram till långsiktigt hållbara lösningar. LiU har i tidigare remissvar rörande "En förvaltning som håller ihop" (SOU 2015:66) pekat på behovet att staten tar ett samlat ansvar på identifieringstjänster och meddelandetjänster. Utgångspunkten för ett sådant arbete bör vara att detta betraktas som en nationell gemensam infrastruktur på samma sätt som vägar och järnvägar.

LiU delar Digitaliseringskommissionens syn på att det i framtiden kommer krävas nya kunskaper och förmågor för bli effektiv på arbetsmarknaden. Därför är det viktigt med satsningar på utbildningar och kunskaper i hela utbildningssystemet, från förskola till universitet. Som universitet spelar LiU, tillsammans med andra högre utbildningsinstitutioner, en viktig roll för grundläggande och avancerad utbildning samt en kontinuerlig fortbildning och kompetensutveckling. Det är därför viktigt att det avsätts resurser för att täcka kostnader för så väl ett utökat utbildningsutbud som digitalisering av samtliga utbildningar. Därför behövs en förstärkning i syfte att stärka utbildningskvaliteten och inte genom förändrade krav ytterligare urholka de ekonomiska resurserna för utbildningarna vilket till slut påverkar mängden tid i mötet mellan läraren och studenten. Användningen av moderna digitala verktyg är viktig på samtliga utbildningar och därför bör Digitaliseringskommissionen överväga en diskussion om hur dessa verktyg används och hur det säkerställs att det finns ekonomiska resurser för tillhandahållandet för sådana.

LiU har i många år på olika sätt aktivt arbetat med att säkerställa en jämn könsfördelning på de utbildningar som ges vid lärosätet. Att skapa olika nationella initiativ för att arbeta med en jämn fördelning mellan män och kvinnor är därför mycket lovvärt. Men LiU **avstyrker** den lösning som föreslås rörande avskrivning av studiemedel för vissa utbildningar. Trots att det är viktigt att lösa könsfördelningen är det viktigt att brett angripa frågan om könsbalans. I SCBs "På tal om kvinnor och män – lathund om jämställdhet 2014"ⁱ återfinns denna tabell:

Examina på grundnivå och avancerad nivå i högskolan efter inriktning 2012/13

Antal och könsfördelning (%)

Källa: Universitetskanslersämbetet

Tabellen visar att det finns problem rörande könsbalansen på flera utbildningar och det är därför problematiskt att bryta ut IT-utbildningarna. Det är därför en större fråga om hur könsbalans uppnås rent allmänt inom högre utbildning.

Vid LiU finns en lång rad med goda exempel där det omgivande samhället medverkar i såväl utbildningsplanering som den reguljära kursverksamheten. Vid tekniska fakulteten på LiU finns en stark representation från yrkeslivet i de programnämnder som ansvarar för utbildningarna och i fakultetsstyrelsen; totalt ca 35 personer mestadels från industrin. På detta sätt säkras en bred insyn i yrkeslivets behov och önskemål. Detta ligger till grund för utformning och utveckling av utbildningarna. En farhåga med ett nationellt samverkansråd är att en sådan nationellt utformad utbildning i alltför hög grad prioriterar kortsiktiga bemanningsbehov och inte ger studenterna de livslånga kunskaper och färdigheter som en högre utbildning bör ge. LiU har därför åsikten att den bästa och mest relevanta kopplingen mellan omgivande samhälle och lärosäte återfinns lokalt på respektive lärosäte och i samarbete med både nationella som regionala aktörer. LiU **avstyrker** därför förslaget om inrättandet av ett särskilt samverkansråd.

Universitetet lämnar i övrigt inga synpunkter.

Beslut i detta ärende har fattats vid rektors beslutsmöte i närvaro av universitetsdirektören Kent Waltersson, universitetsrådet Göran Hessling, studeranderepresentanten Martina Johansson och rektors sekreterare Aneth Andersson efter föredragning av Joakim Nejdeby.

Hellen Dannetun
Rektor

Joakim Nejdeby
IT-direktör

Kopia till
Fakulteterna
Internrevisionen
De lokala fackliga organisationerna

ⁱ http://www.scb.se/Statistik/Publikationer/LE0201_2013B14_BR_X10BR1401.pdf